

Nederland (1848-1914)

Gebruik bron 1.

1p 1 Dit soort krantenberichten had ook in Nederland invloed op de politieke situatie. De onrust leidde tot belangrijke politieke veranderingen in 1848.
→ Noem één politieke verandering in Nederland in 1848.

2p 2 In de Armenwet van 1854 stond dat de zorg voor de arme bevolking géén taak van de overheid was. Thorbecke was het daar niet mee eens. Volgens hem moest de overheid wél zorgen voor de armen. De opvatting van Thorbecke paste niet zo goed bij zijn eigen politieke stroming. Die politieke stroming had een andere opvatting over de rol van de overheid.

→ Noem eerst de politieke stroming waartoe Thorbecke behoort.

→ Geef daarna aan wat binnen deze stroming de opvatting is over de rol van de overheid.

Doe het zo:

De politieke stroming waartoe Thorbecke behoort is ...

De opvatting over de rol van de overheid bij deze politieke stroming is ...

Gebruik bron 2.

1p 3 Over welke kwestie gaat de tekst? En over welk onderdeel van de grondwet gaf Willem III toe?

	kwestie:	onderdeel van de grondwet:
A	de Luxemburgse kwestie	de ministeriële verantwoordelijkheid
B	de Luxemburgse kwestie	het recht van interpellatie
C	de Sociale kwestie	de ministeriële verantwoordelijkheid
D	de Sociale kwestie	het recht van interpellatie

- 2p 4 *Gebruik bron 3.*
 De historicus heeft een duidelijke mening over de plaats van het standbeeld.
 → Geef een argument voor de mening van de historicus dat juist Thorbecke een standbeeld verdient vóór het parlamentsgebouw.
 → Geef een **politieke** reden waarom koning Willem III het standbeeld niet vóór het parlamentsgebouw wilde hebben.

Doe het zo:

Het zou vóór het parlamentsgebouw moeten staan, omdat ... (geef een argument).

Koning Willem III wilde het standbeeld niet vóór het parlamentsgebouw hebben, omdat ... (geef een politieke reden).

- 1p 5 *Gebruik bron 4.*
 Naar aanleiding van welke gebeurtenis is het bericht geschreven?
 A de invoering van het algemeen kiesrecht
 B de invoering van het caoutchouc-artikel
 C de invoering van het censuskiesrecht
 D de invoering van het passief kiesrecht

- 1p 6 *Gebruik bron 5.*
 Wat is op de wereldkaart te zien? En welke oorzaken van dat verschijnsel zijn juist?

	op de kaart is te zien:	oorzaken daarvoor zijn:
A	modern imperialisme	communisme + nationalisme
B	modern imperialisme	industrialisatie + nationalisme
C	nationalisme	communisme + bondgenootschappen
D	nationalisme	industrialisatie + bondgenootschappen

- 1p 7 *Gebruik bron 6.*
 Deze prent is gemaakt naar aanleiding van de Ongevallenwet. Zijn de personen die toekijken **positief** of **negatief** over de Ongevallenwet? En welk argument past daarbij?
 A Positief, want de wet helpt arbeiders bij blijvende arbeidsongeschiktheid.
 B Positief, want de wet voorkomt dat arbeiders ongelukken zullen krijgen op hun werk.
 C Negatief, want de wet zorgt ervoor dat arbeiders sneller zullen worden ontslagen.
 D Negatief, want de wet zorgt ervoor dat arbeiders te gemakkelijk een uitkering kunnen aanvragen.

2p 8

Drie personen:

- 1 H. Schaepman
- 2 P.J. Troelstra
- 3 W. Drucker

Drie politieke organisaties:

- 4 RKSP
- 5 SDAP
- 6 Vrije Vrouwen Vereniging

→ Neem het onderstaande schema over op je antwoordblad en zet de personen en de organisaties op de juiste plaats. Schrijf alleen de nummers op.

	persoon	politieke organisatie
confessionelen		
feministen		
socialisten		

bron 1

Een bericht uit een Nederlandse krant (1848):

Overal in Europa staat het volk klaar om in opstand te komen tegen zijn onderdrukkers. In Duitsland dreigt revolutie. In pamfletten wordt geschreven dat Duitsland een republiek zou moeten worden.

bron 2

Uit een geschiedenisboek:

In 1867 was de Tweede Kamer het niet eens met de politiek van de minister van Buitenlandse Zaken. De Tweede Kamer stemde tegen de begroting van deze minister. Koning Willem III was boos. Hij stuurde de Kamer weg en de minister bleef zitten. Er kwamen nieuwe verkiezingen. Een paar weken na de verkiezingen vergaderde de nieuwe Tweede Kamer. Opnieuw werd de begroting van dezelfde minister van Buitenlandse Zaken weggestemd. Toen gaf Willem III eindelijk toe.

bron 3

Een historicus schrijft over een standbeeld voor Thorbecke:

Vier jaar na de dood van Thorbecke waren er plannen voor een standbeeld. Natuurlijk had het beeld van Thorbecke vóór het parlamentsgebouw op het Binnenhof in Den Haag moeten staan. Maar koning Willem III vond dat Thorbecke dat niet verdiende. Daarom werd het standbeeld aan de rand van Amsterdam neergezet.

bron 4

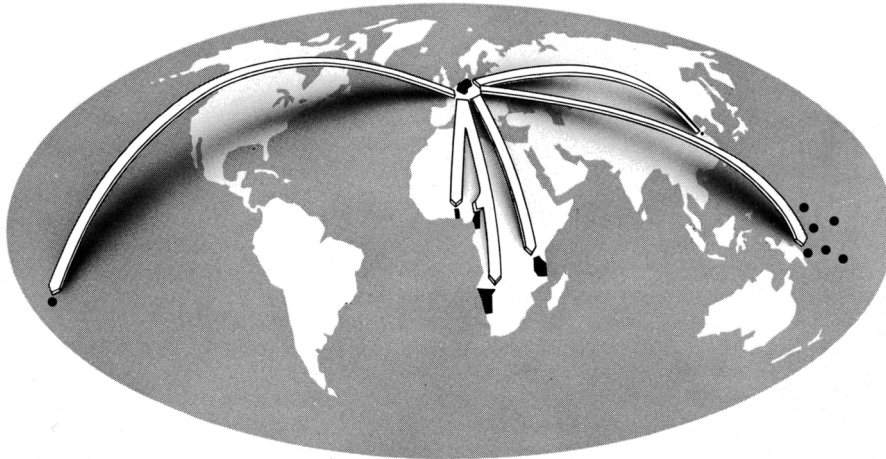
Een krantenbericht (1887):

De politieke vereniging 'Burgerplicht' heeft het volgende bericht verspreid:

De aanpassing van de Grondwet brengt ons een voordeel. De meeste burgers hadden tot nu toe geen kiesrecht, omdat zij niet genoeg belasting betaalden. Maar vanaf nu krijgen burgers kiesrecht als ze aan kunnen tonen dat zij geschikt zijn om te stemmen. Het maakt dan niet veel meer uit of zij veel of weinig belasting betalen.

bron 5

Een wereldkaart (1900):

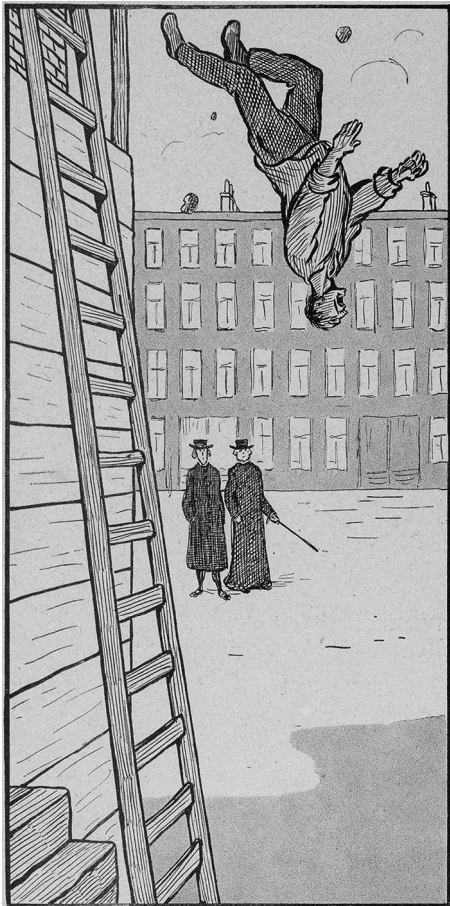

Toelichting

De pijlen op de kaart wijzen naar zwarte gebieden die door Duitsland werden bestuurd.

bron 6

Een politieke spotprent over de Ongevallenwet (1908):

Toelichting

De personen die toekijken zeggen: "Kijk, daar valt weer iemand die de overheid wil oplichten."

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.